

Posudek diplomové práce Jany Rohové Trilingvismus v Lucembursku a jeho odraz v tamější společnosti a ve školství

Autorka diplomové práce: Jana Rohová

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Eva Podhajská, Ph. D.

Diplomantka si jako předmět výzkumu zvolila velmi zajímavé téma, jehož zpracování bylo poměrně náročné. Znamenalo prostudovat značné množství sekundární literatury z oblasti lingvodidaktiky a lingvistiky. Autorka absolvovala několikaměsíční pobyt v Lucembursku - zemi výzkumu - a tento čas plně využila. Celá práce svědčí o autorčině zaujetí pro téma i studium učitelství, o její znalosti dané problematiky podložené jednak výše uvedenou literaturou, jednak bohatými zkušenostmi z praxe. Dané téma bylo nutno zasadit do historického kontextu, a to jak politického, tak jazykového. Obojí si vyžádalo časově i myšlenkově náročnou analýzu.

Práce se skládá z několika částí. V úvodu autorka vysvětluje důvody volby daného tématu, jež jsou zároveň cíli její práce: snahu obeznámit českou odbornou veřejnost s jazykovou situací v Lucembursku a přispět svým výzkumem k jejímu řešení. Zejména první cíl je pro naši stranu velmi užitečný.

Po úvodu následuje kapitola *Die Sprachsituation in Luxemburg* se dvěma podkapitolami. V první z nich se čtenář dozvídá mnohá užitečná fakta z dějin Lucemburska, související s vývojem jazykové situace a vedoucí k dnešnímu stavu. Druhá podkapitola seznamuje se současným stavem lucemburského školství a s jazykovým územím ve významných institucích i médiích. Kapitola je napsána velmi fundovaně a srozumitelně. Třetí kapitola se věnuje postavení lucemburštiny v zemi, jejímu vývoji a jejím varietám.

Po těchto kapitolách se zaměřením lingvisticko-historickým a politicko-historickým následuje kapitola spadající do oblasti lingvodidaktiky. Dozvídáme se důležitá fakta o používání tří jazyků – němčiny, francouzštiny a lucemburštiny – v lucemburské společnosti a o problémech, která tato trojjazyčnost s sebou přináší. V rámci dané tematiky nelze obejít vliv mezijazykové interference. Interferenci se autorka také věnuje, a to v konkrétní podobě mezi uvedenými jazyky.

Poslední dvě kapitoly jsou věnovány výzkumu, a to analýze žákovských a učitelských dotazníků. Oba dotazníky byly sestaveny velmi promyšleně, jejich vyhodnocení je komentováno velmi podrobně. Výsledky vyplývající z jejich vyhodnocení lze považovat za pravdivé, tedy odpovídající praxi. Přesto poznámka: Na s. 118 se

autorka zmiňuje, že některé dotazníky děti vyplňovaly doma, což mohlo vést ke zkreslení celkového výsledku (vliv rodičů, možnost hlubšího promyšlení ...). Škoda, že autorka tyto dotazníky nevyhodnotila ještě zvlášť, aby bylo možné porovnání.

Práce je psána velmi dobrou němčinou, s minimálním množstvím jazykových nedostatků. Za zmínku stojí např. *Inhalt* místo *Inhaltsverzeichnis* nebo časté používání slovesa *behaupten*. Ze stylistického hlediska můžeme vytknout, že autorka se často opakuje. Důvod tohoto opakování je očividný: Autorka chce upozornit na fakta uvedená již dříve. Stačila by však metajazyková zmínka nebo opakování zkrátit.

Seznam použité literatury čítá přes 80 titulů – včetně internetových zdrojů – promyšleně vybraných. O tom, že s touto literaturou umí pracovat, přesvědčuje diplomantka v celé práci.

České resumé je velice podrobné a vykazuje vlastnosti charakterizující tento druh textu.

Práce je velmi dobře zpracována, na solidním vědomostním základě, jak tematicky, tak metodologicky, nelze jí vytknout nic zásadního. Jen poznámka na okraj: Autorka by ráda přispěla ke změně jazykové situace v Lucembursku. Já osobně se domnívám, že v dané ojedinělé situaci je nejužitečnější model, který už v lucemburské společnosti funguje. Je sice pravdou, že osvojování tří jazyků je pro dítě psychicky náročné, pokud však taková situace již existuje a je považována za přirozenou, nebylo by příliš šťastné ji v dnešní multikulturní a multilingvální společnosti měnit. Tomu mému názoru dávají ostatně za pravdu též mínění žáků i pedagogů uvedená v dotaznících. Kromě toho česká společnost podobnou situaci zažila v bývalém Československu a považovala ji též za přirozenou. Mladá generace v současné České republice již nedisponuje ve slovenštině ani receptivními řečovými dovednostmi a tato situace je obecně vnímána jako velmi smutná.

Posuzovaná diplomová práce beze zbytku splňuje požadavky na diplomové práce kladené (výběr sekundární literatury, práce s touto literaturou a kritický přístup k ní, obsahová i formální úprava včetně sestavení seznamu prostudované literatury, resumé, jazyková kultivovanost a preciznost), rámeček prací tohoto druhu dokonce překračuje. Práci proto velmi ráda doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 14. května 2007

PhDr. Eva Podhajská, Ph. D.